

MAGYAR UJSÁG

(BÁCSKAI HIRLAP)

Szerkesztőség s kiadóhivatal:
Kessuth Lajos-utca, Leibach-palota.
Telefon szám: 608. és 858.

Felolós szerkesztő:
Dr. HAVAS EMIL.

Egyes szám ára 40 fillér.
Előfizetési ár havonként 10 K.

Az osztrák szerződés Nyolc nap múlva lesz gáz. és Jugoszlávia.

A Sándor trónörökös régens elnöklété alatt megtartott koronatanácsban résztvettek a békeidegátusok, s a parlament elnöke is.

Az a vélemény, hogy a koronatanács elsősorban a belső válság megoldását célozza. A külpolitikai helyzetre vonatkozólag megvárják a szövetségesek világszát a görög jegyzékre. Ismeretes ugyanis, hogy Görögország vonatodik aláírni a bolgár békeszerződést ugyanazon ok miatt, amely miatt Jugoszlávia nem írta alá az osztrák békeszerződést.

Görögország most azt a javaslatot terjesztette a konferencia főtanácsa elé, hogy halasszák el a kisebbségek védelmére vonatkozó pont végrehajtását s a nemzetiségi kisebbség elégedetlen tagjainak adják meg a kivándorlás jogát azzal, hogy az állam kénytelen megvenni vagyonukat. E demars eredményét te kell várni, hogy elhamarkodott lépést ne tegyenek.

A belpolitikai válságot illetőleg az a vélemény, hogy ez a közvélemény elégedetlenkedésének nyomása alatt és a békeidegátusok befolyásával hamar meg lesz oldható. Valószínű, hogy dr. P. v. vicsot bízzák meg egy koncentrációs kabinet megalakításával.

Az Obzor értekezése szerint azonban Szomodlakot bízzák meg a kabinetalakítással, aki a belügyminiszeri tárcát is megtartandó.

Osztrák-német egyesülés.

Nauen. Bácsben a széninség katasztrófális jellegűt kezd ölteni. Széles rétegekben elégedetlenség uralkodik. A közvélemény ismét foglalkozni kezd a Németországgal leendő egyesülés kérdésével. Azt hangoztatják, hogy a széninség rohasem öltött volna ilyen veszedelmes mérvet, ha Auszria Bjorországgal s ennek révén Németországgal elválaszthatatlan egységbe lépett volna. Renner kancellár is kezdi magácvá tenni a Németországhoz való közeledés jelszavát.

— Október 4-én üzembe helyezik a gázgyárat — Husz vagon fája van a légszeszgyárnak. — Cahulnáról két vonat fat vár a légszeszgyár. — A fagáz előnyel: faszén, faecet, illetve metilalkohol, koncentráit ammoniak és kátrány. — Kátrány szappangyar lesz a légszeszgyárban. —

— A Magyar Ujság munkatársától. — Szabadka, szept. 26.

Jelentették már, hogy a városi tanács egyik legutóbbi ülésén úgy határozott, hogy a gázgyárat városi kezelésbe legközelebb üzembe helyezik. A gázgyár mai lapizámunkban értesítésben közli a közönséggel, hogy a gázgyár október 4-én megkezdte a gázszolgáltatást. A gázművek igazgatósága a hirdelményben mondja el a legszükségesebb tudnivalókat.

A Magyar Ujság munkatársa ma beszélgetett Seereiner Alfonz gázgyári igazgatóval, aki a következő információkat adta:

— A gázgyár október 4-én tényleg megindul. Egyelőre ugyan csak három hétre való tüzelőfánk van, vagyis husz vagon, ami a városi tisztviselők részére érkezik. A husz vagon fa már a légszeszgyár telepén van, ahol most aprítják fel.

— A közszükségleti cikkeket beszerző hivatal főnöke Gönczöl Péter főzámvevő azt az információt adta nekem, hogy nem kell félni a faszén, mert a bolgárországi cahulnáról fahitermelői teleptől azt az értesítést kaptam, hogy két vonatze relvény fa úban van Szabadkára. Remélhetőleg az örök lapjában a faszállítás mizériáit tárgyaló cikk nem vonatkozik majd a városi fájára. Ez a fa árnylag igen olcsó; a b. hirdással és felvágással együtt nem kerül többé a gázgyárnak három korona fölött.

— A tisztviselők majd akkor kapnak fát, ha újabb nagyobb és felesleges szállomány érkezik: fontos azonban, hogy a gázgyár állandó üzeme biztosítva legyen.

Faszén.

— A gázgyár fával való fűtésének érdekes mellékhasznai lesznek. Így fontos melléktermény a faszén, amelyet felalánlítottunk a villamostelepnek, de ha annak nem lesz rá szüksége, megánosoknak fogjuk eladni.

— Az apatini villanytelepét már évek óta faszénnel fűtik. Ha jól tudom, 130 koronánál vanik kilogrammját. Mi valószínűleg 150 ko-

ronáért adjuk ugy megánosoknak, mint közüzemeknek.

Metil-alkohol.

— A fa gázosításának egyik mellékterménye a faecet, vagy faszés, amiből metil-alkohol készül. Ez a fának száraz desztillációja alkalmával válik ki. Erős mérég, főleg zsirok és mérgek oldására használják.

Ammónia.

— Az ammónia vizből koncentráit ammóniák, illetve ammóniaszulfát készíthető és illatszerek készítésére használható. Különbözően jó hatása a reumatismus bántalmak ellen. Be kell törzölni vele a csuzos testrészt.

Kátrány.

— Még egy mellékterménye van a fa gázosításának. A kátrány, amit fém- és faalkatrészek bevonására és kátrányfestékek előállítására használnak. Még egy célra fel lehet használni a kátrányt: szappant lehet gyártani belőle. A kátrányszappan igen jó s mindencetre sokban hozzájárul a szappandrágaság csökkentéséhez. Oláh László gyógyszerész már érdeklődött nálam és a gázgyárban, mi lesz a fagázosítás kémiai mellékterményeivel, de magam sem csináltam akkor programot. Az bizonyos, hogy értékesítjük, mert ezzel is olcsóbb lesz a gáz. Az a tervem, hogy a telepen kátrányszappangyárat fogunk felállítani s mi csináljuk a szappant.

Kevesebb lesz a gáz.

— Hangeulyoznom kell, hogy mindenkit óva intünk a gázzal való tekeréskodásra, már csak azért is, mert a fából jóval kisebb a gáz kitermelés. Azt hiszen egy vagon fából egy harmaddal kevesebb légszesz állítható elő, mint a szénből. A gáz pocskékolást nagyon fogjuk redukálni s a nagy világítási fogyasztóknak — mert ez már igen nagy fnyűzés — nem is adunk gázt, vagy legalább is nem kap többet egy szobába, mint egy égő. A végén, ha szükséges lesz, a fűtési gázt is megvonjuk.

D'Annunzio dacol az antanttal.

Susak D'Annunzio kijelentette, hogy fegyverrel fog ellentálni minden kísérletnek, amely őt Fiuméből eltávolítani akarja.

Róma. Niti kijelentette, hogy Olaszország sohasem azonosíthatja magát egy kalandorpolitikával. Akik lázítják az olasz katonákat, nem csak ezeket, hanem Olaszországot is katasztrófa felé vezetik. A kormányelnök figyelmezteti a falusiakat és a munkásokat, hogy hogy a nemzet szava legyen az intés szava. A hadügyminiszter a leghatározottabban tiltakozik D'Annunzio ostobaságai ellen.

Róma. Az angol és francia követek tiltakoztak az olasz kormánytól amiatt, hogy zászlóikat Fiumében eltávolították.

A románok

kivonulása Magyarországból.

A románok megkezdtek csapatok visszavonását a Dunántúlról. Székesszékéről már kivonultak s a várost Horthy oszlopai szállták meg. Budapesten a román csapatok kivonulásának megkezdését vasnapra vagy hétfőre várják.

Erdély elégedetlen az új román kormánnyal.

Az aradi „Romanul” vezércikkben foglalkozik a Manolescu—Ruinnicu kabinet megalakulásával. Szerinte ez a „gerinctelen” kormány nem lesz képes az egyesüléssel szükségessé vált nagyarányú reformok keresztülvitelére és sokkal sikeresebbnek tartotta volna, ha Coanda tábornok alakít egy „tábornok kabinetet”, akik megalkuvás nélkül hajtották volna végre a kívánt kormányzati és gazdasági újításokat.

Hlinka Prágában.

Miskolcra hozták a hírt, hogy Losoncon nézeteltérések voltak csehek és tótok között, amelynek eredményeképpen Hlinkának gyorsan Prágába kellett utaznia.

A magyar kaosz.

A magyar kabinet rekonstrukciója, amint Budapestről érkező hírek mondják, befejeződött. Külügyminiszter gróf Somsich József, pénzügyminiszter báró Korányi Frigyes, kereskedelmi miniszter Hegyeshalmi Lajos, igazságügyi miniszter Zoltán Béla, az alexandriai nemzetközi bíróság volt elnöke.

Egy másik hír szerint azonban az antant kívánságára Friedrich ismét új kormányt ajánlott terjesztett az antant elé, amelyben a pénzügyminiszter Patócz László, földművelésügyi miniszter Locherer Ottó, igazságügyi miniszter Biloghy György és a kereskedelemügyi miniszter Korányi Frigyes.

Lovász Márton lapja, a Szabadság, ideérkezett hírek szerint azt írja, hogy a Friedrich-kormány, mert a polgárság ellenzi ezidő szerint a nemzetgyűlési választásokat, úgy határozott, hogy a régi képviselőházat hívja egybe már a jövő hét elején.

Bécsi értesülések szerint az antant tárgyalni fog a Friedrich-kormányral arra az esetre, ha rekonstruált kabinetje csakugyan a nemzetgyűlést fogja képviselni. Az Agrarier Tagblatt szerint a rekonstruálható kabinetben három szocialistának kell tárcát kapnia az antant kívánságának megfelelően.

Az édes cukor keserű pilulái.

Sajtó tudósítónktól.

szept. 26.

A belgrádi kormány tudvalevőleg a cukrot monopólium tárgyává tette s a cukrot csak a hatóság útján lehet beszerezni.

A kormányer deletben azonban az áll, hogy miniszteri engedéllyel lehet ipari célokra behozni idegenből is cukrot. A monopóliumot ugyanis úgy értelmezik most, hogy cukrot idegenből sem beszállítani, sem külföldre kiexportálni nem szabad.

A szabaddai cukrázók: Bunea Virgil, Rukavina Tamás, Fierszt István, Lackner Aranka összeálltak és kérvényt adtak be az élelmezési miniszterhez, amelyben azt kérik, engedje meg, hogy cukrázsiipari célokra öt waggon cukrot hozathassanak Csehországból, ahol tizennégy koronáért lehet venni kilogrammját a cukornak. A cukrázók dr. Popovics Milivoj ügyvédet bízták meg, aki le is utazott Belgrádba, hogy az élelmezési minisztériumban szóval is indokolja, mennyire fontos az öt waggon cukor a cukrázóknek.

Műkedvelők értekezlete. A szabaddai Műkedvelő Társaság a feloszlott Magyarok Körének helyiségeiben, Pietsch Ferencné urnó lakásán szeptember 29-én, hétfőn délután 4 órakor rendőrfőkapitányi engedéllyel értekezletet tart, amelyre minden érdeklődőt szívesen lát a Műkedvelő Társaság intézősége.

Egy héten belül lesz villanyáram.

— A brüsszeli központszanálja a villanygyárat. — Megérkezett a belga kiküldött. — Van pénz a villamosnak. — Nem kell előre fizetni a villany-számlát. — A MÁV. nem akar szemet adni készpénzért sem és kölcsönözni sem. — Petrozsényből kap szemet a villanyművek igazgatósága. — Rosenfeld helyett Szvirsoff lett a végleges igazgató. — Rosenfeld Richárdot Szabadkára idézik. —

— Sajtó tudósítónktól. —

Szabadka, szept. 26.

A világitási probléma végre komoly stadiumba jutott: alapos remény van rá, hogy egy héten belül lesz gáz is, meg villany is. Lapunk másik részén a gázgyár felállításban levő üzeméről adunk hírt, alább a villanygyárat, illetve a telep mostani helyzetét vizsgáljuk meg a pontos információvilányfényvel.

Belga főmérnök érkezett.

Tegnap délután Szabadkára érkezett Brüsszeli Jean Bastélica főmérnök, a Compagny Service Urbains brüsszeli villamosvállalat felhatalmú megbízottja. Azért jött Szabadkára, hogy a telep üzemét rendezze: a brüsszeli központ először az itteni társaság anyagi ügyeit akarja rendezni. A villanygyár adósságait kifizeti a central, ezután megérik a legfontosabb javítási és bővítési munkálatokat. És végül szemet fog beszerezni a telepnek. Bastélica főmérnök huzamosabb ideig, körülbelül 5-6 hónapig marad Szabadkán, míg a világitás és villamos közlekedés kérdése gyökeres megoldást nem nyújt, illetve amíg nincs biztosítva a vállalat permanens üzem-betartása.

A villanytársulat ily körülmények közt teljesen önmaga akarja szanálni a telepet és üzembehelyezni a villanygyárat. A városi hatósággal folytak ugyan még a tárgyalások, de a város szerepe a villamos üzeméből teljesen kikapcsolódik, mert a központ korlátlan mennyiségben ad pénzt a társaságnak, hogy az újból talpáljon.

Asz üzletvezetőség pénzért sem ad szemet.

A villamosvállalat, hogy a gyárat mielőbb üzembe helyezhesse, az üzletvezetőséghez fordult, hogy szemet adjon a telepnek, mert a vasútnak is elsőrendű érdeke a villanyművek üzemben tartása. Kikérte az üzletvezetőség elnöke, akit Belgrádból rendeltek ki az üzletvezetőség élére és dr. Valkányi Rezső azt a választ adta, hogy ők a belgrádi közlekedési miniszter engedélye nélkül szemet nem utalhatnak ki még készpénzért sem, habár van a MÁV-nak szeme.

A villamos művek vezetősége Belgrádba fordult.

Az üzletvezetőség elutasító megatartása után Szvirsoff Bogdán igazgató hivatalosan feliratot intézett Belgrádba a közlekedési kormányhoz, hogy addig, amíg a telep megkapja Petrozsényből a szemet, utaljon ki az üzletvezetőség útján napi három waggon szemet a villanyműveknek készpénzért való előfizetés mellett.

Van pénz bőven.

A pénz most nem számít, mert csaknem korlátlan mennyiségben áll pénz a villany rendelkezésére. Bastélica főmérnök a brüsszeli

cég számlájára korlátlan csekkutalványozási joga van s ily körülmények közt az a egyszerű és a pillanatnyi szükségnek okvetlenül segíthet, amit a Magyar Újság vetett fel, hogy a villanyfogyasztó publikum előre fizesse le a villanyzámláját. — elesit.

Most tehát az a helyzet, amíg a közlekedési miniszteről, a telep felé tart — amit kurir vitt Belgrádba — még nem jön az utasítás, addig nem kap a gyár a mávtól pénzt szemet. A pécsi szén felé a közlekedési miniszter szívesen adna pénzt, de az ő engedélyével utalható ki. Eddig a telep nem kért szemet a mávtól, mert nem volt pénz, most azonban a kiutalt szénért azonnal fizet a villanygyár, mert értesülésünk szerint a brüsszeli villamos tröszt kétszáz ezer frankot — ami ma legkevesebb 1,300,000 korona — utal ki a telepnek szén beszerezésére. Bastélica főmérnök kijelentette azt is, hogy ha a villanytelepek gépek, vagy alkatrészek kellene, a central kész rögtön Franciaországból hozatni, ahol igen fejlett a gépipar.

A belga tröszt üzemel.

A Comp. Service Urbaine villamos hálózatával egész Európát „behalozza.” Az összes európai villamos transzvilók az övéké, azoktól K. nstantinápolyban, Szegeden, Szófiában, Belgrádban, Drezdában, Újvidéken, Brüsszelben vannak villamos üzemek.

Kikkel tárgyalta a belga kiküldött?

Bastélica főmérnök napok óta vizsgálja a telepet, az üzemét, gépeket, motorokat és a gyár üzleti részét. Tárgyalta dr. Matievics István polgármester fő pinnal, Vermes Béla villamos elnökkel, Jakobovics Imre, dr. Bekkeff Gyula és dr. Flatt Viktor igazgatósági tagokkal, azonkívül napokon át Szvirsoff Dusan igazgatóval. A villamos igazgatóság egyelőre váakozó állásponton van és várja a kisegítő pécsi szemet, amit Belgrádból utalnak ki neki a Mávtól.

Szvirsoff lesz az állandó igazgató.

A villamos társaságtól Szvirsoff Dusan tudvalevőleg csak a múlt év december negyediké óta igazgató, amikor Rosenfeld megszökött s most nem is szabad Szabadkára jönnie. A főmérnök kijelentette, hogy ezután Szvirsoff állandó igazgató lesz, Rosenfeldet majd máshol alkalmazták valószínűleg majd Szegedet fogják beosztani vele.

Meglédették Rosenfeldot.

A belga kiküldött intervenciójára a divízióparancsnokság engedély adott Rosenfeld Richárdnak, hogy Szegedről átjöhesse Szabadkára és átadja a telepet Szvirsoffnak.

Temesvárott

opponál a lakosság a románoknak.

Temesvárott a román erőszakoskodások kínos visszahatást váltottak ki a lakosságból s ma már ott tart a helyzet, hogy a közönség minden vonalon opponál a románoknak. A nagybecskereki Szluga írja, hogy az iskolakérdések körüli román intézkedéseknek az lett az eredménye, hogy a piarista gimnáziumban, ahol magyarul tanítanak, több mint ezer tanuló iratkozott be. Ezzel szemben a román nyelvű, ezelőtt állami gimnáziumba csak nyolc tanuló jelentkezett. Még a román szülők is a magyar iskolába iratták fiaikat. A magyar szülőházi előadásokon és magyar koncerteken zsuffolásgátóvve a színház és a kulturpalota, a román színelőadásokon és koncerteken csak úgy kong a színház az ürességtől.

Tarka krónika.

E rovatban megörökítünk minden jó viccet, vidám apróságot, kedélyes mókát, kacagatót, tréfát, vagycsatánós anekdotát, amit a publikum bekiált a szerkesztőségnek.

(Ellopott szőnyeg.) A rendőreg bűnügyi osztálya közli, hogy a városi tanács terméből ellopták azt a szőnyeget, amelyen a világitás problémája forgott. Ugyancsak rejtélyes módon eltűnt az a bot is, amellyel a rendőrség az ismeretlen tettesek nyomát szokta űtni. A nyomozás nagy apparátussal folyik, de nem sok eredményt kecsegtet.

(A szemorvos.) Grosz Emil dr. orvosprofesszor, az európai nevű szemorvos, aki annyi szerencsétlen vaknak adta vissza a szemvilágát, a legutóbbi budapesti események következtében szintén otthagya az egyetemet. Grosz Emil most már szintén elhiszi, hogy nem volt hibás a statisztika, mert maga látja, hogy mennyi a szemtelen ember.

(A vakok koncertje) Néhány nap eüü egy szegedi vak zongora tanár hangversenyt rendezett Szabadkán. Szegény ember, nagyon szerencsétlenül járt ezzel a koncerttel, mert a végén egy krajcárt sem látott a jóvedelemből.

(A spicli.) Mindenki, aki a mai társadalom hive, erkölcsi kötelessége, hogy feljeleníse azt a veszedelmes embert, aki elvörösödik, ha hangosan rákiáltanak.

(A szegény ember tündései.) Azt olvasásuk a Friedrichék kis világos barnájában, hogy a kormányt támogató mozgalom egyre nagyobb mérvet ölt. Étemet legnagyobb problémái közé tartozott, hogy szép kifejezéseket megtanuljak, főleg megértsék. De most jövök csak rá ebből az újságírásból, hogy van Magyarországon egy népsaj, a „mérvek” nemzetsége, amely a Dunán túl lakik. A kormánytámogató mozgalomban nyilván ezeket ölik.

Széljegyzetek.

Alapszabályi oklevelek.
Kenyeret kéri a próbihirdetéseik.

— Saját tudósítónktól —

Amikor valaki futólag nézi át az újságok apróhirdetési rovóját, fel sem tűnik neki, csak a figyelmes olvasónak, vagy aki minden mögött szociális problémák mélységét sejt, hogy mi rejtezik egyik-másik hirdetés fekete álarca alatt. Néha a után lehet csoportosítani az egy szakvába vágó hirdetéseket s azonnal kialakul előttünk a város latester intelligenciájának a há fotográfiája. Az újságok hirdetési oldalán a camera obskura s a hirdetések mögött rejtő kis tragédiák lelki intelligenciánk aranyvízében kelnek életre. Pár nap óta, mióta az iskolai probléma felszínre került, ilyen apróhirdetések jelennek meg a Magyar Újságban és a többi lapban:

„Gyakorlattal bíró tanítónő elemi és polgári iskolai tanulókat német nyelv és zenekutatásra elvált. Ugyanott zongora használat. Cim a kiadóban.”

„Okleveles tanítónő polgári és elemi magánvizsgákra előkészít és privát órákat ad. Cim a kiadóban.”

„Jeles oklevéllel bíró tanítónő el fogad magyar nyelven való oktatásra és magán vizsgákra való előkészítésre elemi iskolai tanulókat. Cim a kiadóban.”

„Tanárnő több évi gyakorlattal elvállalja elemi, polgári felsőbb leányiskolák, lednygimnáziumi és tanítónőképzés magán és rendes tanulókat tanítását. Cim a kiadóban.”

„Okleveles tanítónő magánúton oktatást vállal. Cim a kiadóban.”

„Művészi képzettségű zongoratanárnő kezdőknek és haladóknak jutányosan órákat ad.”

„Privát órákat ad elemi és polgári iskolai tantárgyakból fiúknak és lányoknak okl. tanítónő. Cim a kiadóban.”

„Szülői figyelmébe! Elemi, polgári és kereskedelmi iskolákra magánúton tanítást elvállalok magyarul. Ugy szintén privát órákat is adok. Cim a kiadóban.”

Minden hirdetés mögött ex szien cia kéri kenyeret a társadalmól. Ahány apró fekete betű, az mind belé les az olvasó lelkébe és állást, foglalkozást, keresetet, megélhetési lehetőséget, existenciát keres. A társadalom büne haros hi az apró szemü, értelmes sorokból, de a társadalom nem értelmes: — nem érti meg az elmerülő, okleveles ex tencia felhőrdülését. Hiába! A finom polgári jólét, a hadi műnök luxurijáj, a dús gazdagok gondtalan fnyüzése soha sem fogja megérteni, mi az a kenyértelenség, mi a nyomor, az inség s amikor feketén, vészjóslóan tcz vigyorgással mered szemünkbe a nircstelen Ho'nap, a kemé értelmű jövő. (sz. a)

— Az egyet misták kilővonalja. Azok az egyetemi hallgatók, akik Szegeden át utaznak fel Budapestre, azok Szegeden kü ön bocsit napnak. A főiskolai hallgatók vonaja 29-en indul Budapestre.

— Visszatért tanár. Széfer István magyar tannyelvű főgimnázium tőrlénelemtanára visszaérkezett. Sem Széfer, sem dr. F. hár Sándor, sem D. telján István nem tanítanak az iskolában.

A román királyné Szabadkán át Párisba utazott az expresszrel.

Diszszázad tisztelgett a királynénak.

— szeptember 26.

A Magyar Újság eredeti értesítése.

Ma délelőtt kilenc órákor a bakarest párisi expresszrel Szeged felől Szabadkára érkezett a román királyné, aki Párisba utazik. Az expressz vonathoz két külön szalonkocsit volt kaposolva, az egyikben ültek a román királyné és udvarhölgyei, a másikban a kísérete, udvartartása és francia szines arab katonák, akik biztonsági kísérlékként vannak kirendelve a királyné mellé.

A pályaudvarra alig egy két civil személyt eresztettek be. A Magyar Újság munkatársa külön volt a perrónon és végignézte a fogadtatást. Egy diszszázad várta a vonatot, amelyet egy őrnagy, egy kapitány és hadnagy vezetett. A diszszázad feszesen és mereven tisztelgett a királynénak, mikor megjelent az ablakban.

A királyné utáruha volt: illa bluz a legújabb párisi divat szerint. A királyné kalap nélkül jelent meg a kupé felhuzott ablakában, kihajolt és úgy fogadta főhajással a diszszázad tisztelgését, majd a parancsnok jelentését. Utána néhány szót váltott a fogadtatáson megjelent francia és szerb tisztokkal. A vasuti katonai parancsnok szág is rövid jelentést tett a királynénak. Püspöky Gusztáv felügyelő, az állomás főnöke díszben állt a királyné szalonkocsija előtt.

A vonat csak tíz percig állt az állomáson, míg mozdonyt cserélt, aztán tovább robbogott.

A NAP KRÓNIKÁJA.

Sztrájkok Zágrábban.

Belgrád. Az újságírók és a szedők között összefutkozás volt, amely újabban kiélestedt, mert szedők nem akarták az újságírók gyűlésének következő határozatát kiszedni: „Az újságírók nem egyszerű alkalmazottai a vállalkozóknak, hanem eszmei és kulturharcosok és a szociális, kulturális és politikai szabadságnak pionérjai. Az eszméket csak az eszmékkel győzhetik le. Az államnak és a társadalomnak minden erejükkel azon kell fáradozniuk, hogy megvédje a sajtószabadságot. Amint annak idején ellenel voltak az állami cenzurának, vagy most ellenel azon kísérletnek, hogy most a munkások technikai eszközökkel veszélyeztessék a sajtó szabadságát. Amíg a munkások nem hagynak föl a cenzurával, a lapok a pénzüntézetit tisztviselő sztrájkjáról semmit sem fognak írni, kérének föl erre akár a pénzüntézetek, akár a pénzüntézetit alkalmazottak” (Pravda).

— A topolyai koncert műsorán Hivas Emil novelláin, K. udela koncertjében, Sániha György szerzeményein kívül Verdi (Aida), Leoncavallo (Bajazzók), Saint Saens (Sámson és Delila), Flotw (Martha) operarészletek és „Dnorah árnyéktánc Massenet (Elégit), Schumann (Die Rose, die Lilie), Lányi (Végym), Koudela (7 dal Berkes és Farkas verseit) kompozíciók fognak szerepelni.

Bajnoki football mérkőzés.

Az új jntező bizottság megalakulván, rögtön kiírta a bajnokságot, mely ezúttal két forduló lesz: őszi és tavaszi. A mult bajnokságban részt vett egyesületekhez csatlakozott a III. kerületiek ujonnan alakult együlete is úgy, hogy ezúttal 7 csapat vehetkedik a büszke bajnoki címért. A sorsolás alapján az őszi fordulóban f. hó 28-án vasárnap a Szabadkai Sport Egylet és a Szabadkai Torna Club csapatai mérkőz össze erejüket a szegedi uti Bészák-telepi pályán. Mindkét csapatban új erők is fognak szerepelni s így a mérkőzés izgalmas lefolyásúnak ígérkezik. A mérkőzés pont fel 4 kor d. u. kezdődik, előzőleg a második csapatok játszanak d. u. fél 2 órai kezdettel a szövetségi serlegért.

— Értosítás. A Munkás Otthon vezetősége felhívja a tagokat, hogy tagsági könyvvel Takács titkárnál naponta 8—12 ig, d. u. 3—6 ig tóra előjegyzéseket (q ként 30 kor belévelyezett pénzzel) tegyenek.

Budapeston rinos magántelefon. A román főparancsnokosság hirdetémenyt tett közzé, amelyben közli, hogy a magántelefon használatá srimmi körülmények között sem engedélyezi.

— Rózsabál. A szabadkai vas utazok vasárnap, 28-án este hét órai kezdettel VI. kör, Gyula-utca 439. szám alatt a S. filis-féle házban nagy rózsabált tartanak, amelyre mindenkit szivesen látanak. A bálon előrendű tamburazenekar fog lát szani. Férfiaknak 8, nőknek 6 K lesz a belépti jegy ára. Ejjétkor hat koronás vacsora lesz.

— Fogorvosi rendelömet Fő téren, a Vermes házba (Löwy Testvérek áruháza fölé) emeltre helyeztem át Szegénnek ingyenes rendelés 8—9-ig. Dr. Blum László fogorvos.

A VÖRÖS BOSZORKÁNY

Xavier Montepin regénye

A KORZÓ MOZIBAN

Az „Ambrozio“-gyár remeke!
Szerdától vasárnapig.

Főszerzők: CIGETTE MORANO, ALBERT CAPOZZI, H. MARKOVSKA

— Az Arany Ifjúság házimniat sága A szabadkai iparos és kereskedő ifjakból alakult Arany Ifjúság 27-én szombaton este 8 órai kezdettel Návai P. Herné házában (V. kör, Halasi-ut 687/8 szám.) nagy zártkörű öszimulatságot rendez. A rendezőségben mint értesítünk a város öszifjúsága képviselve van miert is a mulatság oly fényesen sikerültnek ígérkezik, hogy felül mulja az eddig rendezett mulatságokat is. A mulatság helye kerítészűren lesz pompázva, ahol a kísérlő családok részére tenér asztalok mellett ital szolgáltatik ki. A mulatságon Rácz Jancsinak ez alkalomra megszerzett 12 tagu zenekara muyskál. Az érdeklődés már előre is oly nagy, hogy jegyek még csak korlátozott mennyiségben kaphatók a rendezőknel.

— Páris rejtelmei címet viseli a vörös boszorkány fenomenális atrakció első része, melyet szerda óta szufolt ház néz izgalommal a Korzó Moziban. A négy részből álló filmkolozsus az olasz filmművészet diadalát hirdeti s a mozi közönségnek kivételos szórakozást nyújt nemcsak elragadó felvételeivel, mesteri rendezésével, hanem a cselekmény páratlan érdekességével. Xavier Montepin híres regénye a filmen valósággal magával ragad s a bemutató után itelve az egymásután következő részek is a Korzó Mozi közönségének emlékezetes eseményeket fognak szerezni. Az első rész: Páris rejtelmei vasárnapig marad műsoron s ez követi hétfőtől a második rész a 13. sz. bérkocsis.

— Dr. Marton Jenő sebészmtűtő fogorvos rendel Bathányi-utca 6., az Apolló mozi fölött. Ugyanott egy ügyes fogtechnikus a laboratóriumban felvétetik.

— Dr. Vécsel Jenő orvos rendelöje nemi botegek részre. Lakás: VI. Mária Terézia-ter 12., I. em., Vojnich Piroksa féle ház. Rendel: d. e. 7—9-ig, d. u. 2 órától fél 4-ig és 5—7-ig.

— Dr. Theodorovits Mihály ügyvéd irodáját Szabadkán, Petöfi utca 88. sz. alatt (Dr. Blum-ház) megnyitotta.

— Dr. Soherzer Ivo közkórházi főorvos, a gráci szemkintza volt asszisztense, rendel a szembetegk részére d. u. 2—4 ig a városi bérpártóban (a színház mögött), I. em. 6. sz.

Mindennap friss ÉLESZTŐ
van raktáron, elsőrendű áru
MINDEN MENNYISÉGBEN,
olcsó árban, a régi megbízható cégnél,
Krausz Mórénál
Széchenyi-tér 17. — Telefon 147.

Értesitem
a nagyérdemű közönséget, hogy
nj cipész üzletet nyitottam
a Csernovics- és Bognár u. sarkán.
Elvállalok minden szakmába vágó
munkát és pontos kiszolgálás. —
Ugyanott kész gyermekcipők kaphatók.
Ularik Lajos
cipész-mester.

WEITZENFELD ÉS TÁRSA
SZABADKA, VÁROSI BÉRPALOTA.
Gazdasági cikkek,
eszközök, kévekhítő és redőny-
szírók, kender-kő, földmők,
géphajtó hevederek :: ::
mindennemű színek, szalma-
szákok, továbbá redőny-hevederek
Napellenző ártörzsszámponyvaszövet.

Aprított
tűzifa
nagyban és kicsinyben, waggonté-
lekben is, házhoz szállítva kapható
POLLÁK ARTHUR
fakereskedőnél, Wesselényi-u. Tel. 185

(BUDAI FÖLD) ▲▲▲
STRICZLI ▲▲▲
Ajánlunk azonnali szállásra, franko
minden állomásra elsőrendű
kő- és homokmentes
Striczli (Budai föld)
amely könnyen oldódik és megfelel
teljesen a Budai földnek. Csak waggon-
tételben szállítunk, zárt kocsiiban.
Első Jugoszláv Striczli Bánya,
Berger Testvérek, Slavon-Bród.

Székely és Weizer
Szabadka, Tompa-utca 258.
Szabók figyelmébe ajánljuk
állandó raktárunkat
gyapju szövetekbe
és mindennemű
bélés árukban
Olcsó árak!

Elsőrendű kátrány
30-40 m.-máza eladó.
Cím a kiadóhivatalban.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó ára 40 fillér. A legkisebb hirdetés 4 K. Vastagabb betűk duplán számítat-
nak. Hirdetési ügyekben felvilágosítást ad a kiadóhivatal: Kossuth-u., Leibach-palota.

ADÁS-VÉTEL.
EGY gummi köpeny és egy férfi vászon
öltöny eladó. Cím a kiadóban
EGY háló, ebédlő és egyéb butorok el-
adók. Széchenyi tér 109. 2
EGY szőlőprés és 3 jókarban levő kerék-
pár eladó. Cím: Cserovics-u. 291. 1
EGY borbély üzlet eladó a Szegedi uton 8
EGY kevéssé használt vörös róka garnitúra
eladó. Cím a kiadóban

ALKALMAZÁS.
HAT tagból álló intelligens társaság na-
gyobb gazdaságba huzamosabb időre ku-
koricatőrre ajánkozik. Cím a kiadóban 2
KÜLÖNFÉLE.
KENYÉR-ÜTÉS darabonként 1 koronáért
Mindennapi kenyérünket most már csak
a kenyérgyárban sütjük. Sütés a nap bár-
mely percébe 24

**Bácskossuthfal-
ván a Fő-teren,**
a Farkas-féle
nagyvendéglő
több évre
bérbe kiadó.
Értekezni lehet a tulajdonossal.

Akácfa
házhoz szállítva, megrendelhető:
Engelsmann Zoltánnál
Hunyadi-tér 124. sz. alatt.
Ugyanott szerszámfa kapható.

Értesitem a nagyérdemű kö-
zönséget, hogy —
üzlethelyiség hiánya miatt
SZABÓMŰHELYT
RENDEZTEM BE.
Raktáron tartok nagy vá-
lasztékban szöveteket. —
Nagyraécsúti vevőim rendelkezésére a mai
kor igényeinek megfelelő munkákat a
legújabb divat szerint gyorsan és pon-
tosan eszközölök. Tisztelettel
NÁVAY ISTVÁN
polgári és egyenruha készítő Szabadka,
Petőfi-utca 9. sz., a gimnázium mellett.

Veszek tört aranyat
ékszereket, a legmagasabb árban.
Brillians ékszerek alkalmi eladása.
PÁTKAI Kállay A bert utca,
Novák ház.

Földfesték fehér, sárga, szürke,
(budaiföld) Ajánl eredeti nagy-
ban árakban, waggon-
szállítással **Beck G. Géza**
földfesték-bánya tulajdonos.
Csaglla, (Szalavonia). Postafiók Ostjék 18.,
Szabadka 28.
Sürgönyölm: Beck Gábor Csaglla.

Tűzifa és szén
házhoz szállítva kapható
Bánó és Bröder cégnél
Ugyanott waggontételekben
a vasutról is kapható.

FÉRFI ÉS NŐI
GYAPJUKELMÉK,
SELYMEK, BÉLÉSÁRUK
nagy választékban, bármely
mennyiségben kaphatók:
STRASSER BÉLÁNÁL
IV. kör, Damjanich utca 62. (Prepara-
diával szemben, cukrászújt mellett.)

Makulatura papiros
kapható a lap kiadóhivatalában

Fával égetett elsőrendű
fehérmész, faszén, kitűnő
**kályhaszén, üzemszén, ro-
vácsszén,** első rendű
festő agyag
(strici 100 q.-ként ab feladó állomás
3000 kor) waggontételekben kapható
Donauer Jenő magyarkezisai
cégnél. o o

**Legdivatosabb alkalmi,
bájl és menyasszonyi**
FRIZURÁK
ondolással, továbbá manikűr, pedikűr,
villanyos arcmasszázs kvarcfény kezele-
ssel végez. **hajmunkáival** fog-
Mindenféle hajmunkát is nálam minden
betét. Hajhulladékot minden ezinben veszek.
Menyasszonyi fejeket
fésűlni, frizurákat csinálni vidékre is vállalok
APRÓ PÁLNÉ
hölgyfodrász és kozmetikai terme, Dr. Kleh
Mátyás ház. Halpiacz.

Paradicsom
Dr. Massanak kertészetiéből
megrendelhető. Telefon 132.

Értesítés.
A gágyár üzembevétele előtt kérjük
a t. gázfogyasztóközönséget, hogy a
szükség esetén a gázgyárban, hogy azokat
kezzenek a gázgyárban, hogy azokat
a jelenkezts sorrendjében elvégez-
hassuk. Uj felszereléseket és vezeték
hosszabbításokat egyelőre nem vállal-
natunk és a vezetékállomásokba be nem
kapsolhatunk. Figyelmezteljük egyúttal
a t. közönséget, hogy szállított anyagok-
ért és végzett szerelési munkálatok-
ért csak a városi gázmű pecsét-
jével ellátott számlák ellenében hiszen
a gágyár közegeinek, mert számlák
nélkül teljesíteni fizetéseket el nem
ismerhetünk. A fagáz használatára
néve a szükséges egyszerű utbaigaz-
lítások miatt a gágyári szerelők
megkérdendők. A gágyári üzem a
fával való nagy takarékoskossá miatt
szükség esetén a nap bizonyos sza-
kaiban korlátozott lesz, azonban nem
korlátozzuk annak igénybevételeit kü-
lönféle célokra mindaddig, amíg a t.
közönség azzal takarékoskodik, ami
már azért is tanácsos, mert a gáz
egységárai, bár viszonylag olcsók,
mégis a hatszorosa a régi gázáraknak
és pedig a főző és ipari gáz ára
köbméterenként 3 K, a világítógáz ára
pedig 4 K köbméterenként. Ezek a
tejesítmények megfelelnek 10 hek-
towntóra villanyosáram teljesítményé-
nek. Végül tekintettel azokra a nagy
anyagi áldozatokra, melyeket a városi
tanács a gágyárnak utóli s a mai
viszonyok között olyannyira terhes
üzembehozatalára és lehető fenartá-
sára néve hozott, kérjük a t. gáz-
fogyasztó közönséget, hogy a gáz-
díjakat mindenkor késedelem nélkül
fizesse ki és a gázfogyasztását a leg-
szükségesebbre korlátozza, mert csak
ekként biztosítható az üzem fenntartása.
Késedelem fizetése a gázfogyasztást
azonnal be fogjuk szüntetni. A gáz-
szolgáltatás körüli esetleg előforduló
zavarok a gágyárban bejeztendők,
melyek rendezeteléről elegendő sze-
relőszemélyzet fog gondoskodni. A
gázszolgáltatást október 4-én óhajtuk
megkezdeni.

**Nagykereskedők, gyógyszerészek,
drogériák és fodrászok figyelmébe!**
I. rendű illatos pipere
és beretvaszappanok
és az ismert I. rendű
Champon hajmosópor
a legolcsóbb napi árban kaphatók!
Nagykereskedőknek, illetve viszonteladók-
nak kedvezményes ár! Állandó gyári lerakot
Kifutó tünk felvétetnek.
ROSENTHAL ZOLTÁN
nagykereskedő, Rudics-u. 14. Gálffy ház,
a z-ido templom mellett. Telefonszám 708.

LITKE Pezsgő KASINO
kapható:
Gere és Társánál
Miklós-u. 42. oo Telefon 305.

Magyar-utcai házam
több lakással és nagy portával
eladó. Szabados keménylőgyár,
Szegedi ut 130. sz.

A 18 év óta fennálló első szabadka
zongorajavitó
műhely elvállal szaksze-
rűen mindennemű
javítás, hangolást
Szilvássy Ferenc
IV. Damjanich-utca 13.
(Polg. iskola mellett.)

Városi gázmű.